

บทที่ 5

บทสรุปและวิเคราะห์

จากการศึกษาในบทต่าง ๆ ที่ผ่านมา ทำให้สามารถวิเคราะห์ได้ว่าวิกฤตการณ์อ่าวเปอร์เซียที่อิรักใช้กำลังทหารบุกเข้ายึดครองคูเวต นับได้ว่าเป็นกรณีเฉพาะ เพราะเป็นกรณีแรก และกรณีเดียวที่สหประชาชาติ สามารถออกข้อมติจากคณะมนตรีความมั่นคงเพื่อลงโทษประเทศสมาชิกที่ละเมิดกฎบัตรสหประชาชาติด้วยการรุกรานประเทศอื่น โดยการดำเนินมาตรการบีบบังคับอย่างได้ผล ทำให้อิรักยอมถอนทหารออกจากคูเวต และปลดปล่อยให้คูเวตเป็นอิสระ โดยที่ตลอดระยะเวลา 45 ปี ของการก่อตั้งสหประชาชาติ ในหลายกรณีที่ต้องคัดการระหว่างประเทศองค์การนี้ถูกมองว่าไม่แตกต่างไปจาก "เสือกระดาษ" ด้วยเหตุที่ได้เกิดมีเหตุการณ์ที่ประเทศหนึ่งใช้กำลังรุกรานหรือแทรกแซงบูรณภาพทางอาณาเขตและเอกราชทางการเมืองของอีกประเทศหนึ่งหลายกรณีด้วยกัน ซึ่งสหประชาชาติไม่สามารถเข้าไปแก้ไขได้ เช่น

กรณีที่สหรัฐอเมริกาส่งกำลังเข้าไปในเวียดนาม ปี 1965

โดยอ้างว่า : เพื่อเป็นการป้องกันภูมิภาคอินโดจีนตามทฤษฎีโดมิโน ที่เชื่อว่าถ้าหากประเทศใดประเทศหนึ่งในภูมิภาคอินโดจีนกลายเป็นประเทศคอมมิวนิสต์ จะทำให้ประเทศที่เหลือต้องล้มตามไปกลายเป็นประเทศคอมมิวนิสต์ เช่นกัน

กรณีที่เวียดนามใช้กำลังต่อกัมพูชา ปี 1978

โดยอ้างว่า : รัฐบาลเขมรแดงล้มริน เป็นผู้ร้องขอให้เวียดนามเข้าแทรกแซงเพื่อจัดการกับกลุ่มเขมรแดงของพลพต ซึ่งเป็นพวกที่กระทำการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (Genocide)

กรณีที่จีนใช้กำลังต่อเวียดนาม ปี 1979

โดยให้เหตุผลว่า : เพื่อทำสงคราม "สังคมน" เมื่อกุมภาพันธ์ ปี 1979 และถอนตัวออกไปเมื่อมีนาคม ปีเดียวกัน

กรณีที่สหภาพโซเวียต ส่งทหารเข้าไปในอัฟกานิสถาน ปี 1979

โดยอ้างว่า : สภามการเมืองภายในของอัฟกานิสถานขาดเสถียรภาพ อันเนื่องมาจากความขัดแย้งภายในประเทศ จึงต้องเข้าไปจัดระเบียบใหม่ และการต่อสู้ได้แปรเป็นสงครามกลางเมืองของกลุ่มศาสนาที่ต่อต้านรัฐบาลในกรุงคาบูล โดยได้รับความสนับสนุนจากปากีสถาน และกลุ่มประเทศตะวันออก แม้สหภาพโซเวียตจะถอนทหารออกไปทั้งหมดเมื่อปี 1989 แต่สงครามกลางเมืองก็ยังคงดำรงอยู่

กรณีที่อิสราเอลใช้กำลังต่อเลบานอน ปี 1982

โดยอ้างว่า : เลบานอนเป็นแหล่งที่ตั้งของขบวนการปลดปล่อยปาเลสไตน์ (PLO) ซึ่งเป็นภัยร้ายแรงต่อความมั่นคงของประเทศอิสราเอล อิสราเอลจึงต้องใช้กำลังเพื่อทำลายแหล่งที่ตั้งดังกล่าว

กรณีที่สหรัฐอเมริกาส่งกำลังทหารเข้าไปปฏิบัติการในประเทศเกรนาดา ซึ่งเป็นเกาะเล็ก ๆ ในทะเลแคริบเบียน ปี 1983

โดยอ้างว่า : เพื่อฟื้นฟูประชาธิปไตย และความสงบเรียบร้อยในเกรนาดา อันเนื่องมาจากการรัฐประหารโดยคณะทหารฝ่ายซ้าย และประเทศหมู่เกาะในแถบนั้น 3 แห่ง เป็นผู้ร้องขอให้สหรัฐฯ เข้าแทรกแซง

กรณีที่สหรัฐอเมริกาใช้กำลังทหารปฏิบัติการแทรกแซงในปานามา ปี 1989

โดยให้เหตุผลว่า : เพื่อจับกุมนายพลนอร์เอนกาไปดำเนินคดีในศาลสหรัฐฯ ในข้อหาเรื่องการค้ายาเสพติดและมีส่วนช่วยเหลือขบวนการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศ โดยเป็นผู้ที่อยู่เบื้องหลังการลักลอบนำยาเสพติดเข้าไปในสหรัฐฯ และได้ทำการจัดตั้งรัฐบาลใหม่ของ นายกิลเยอร์โม เอนดารา ขึ้นมาแทน

กรณีตัวอย่างเหล่านี้ ล้วนเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยที่สหประชาชาติไม่สามารถจะเข้าไปดำเนินการแก้ไขได้ เพราะเหตุที่องค์การสหประชาชาตินั้น เป็นองค์การทางการเมือง บทบาทขององค์การขึ้นอยู่กับบทบาทของประเทศมหาอำนาจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์

ระหว่างสหรัฐอเมริกา และสหภาพโซเวียต ภายใต้สภาพแวดล้อมระหว่างประเทศในขณะนั้น คือในช่วงของสงครามเย็นที่เกิดขึ้นภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง ได้ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศต่าง ๆ ดำรงอยู่ในกรอบของการแข่งขันระหว่างสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียต นโยบายต่างประเทศที่สำคัญที่สุดของสหรัฐอเมริกาในขณะนั้นคือ การใช้นโยบายปิดล้อม จึงรวมถึงการให้ยุทธศาสตร์เผชิญหน้าการขยายอิทธิพลของสหภาพโซเวียต และการสร้างพันธมิตรกับประเทศต่าง ๆ เช่น ในทศวรรษ 1970 สหรัฐอเมริกายามดำเนินนโยบายที่จะสร้างพันธมิตรทางยุทธศาสตร์กับประเทศจีน เพื่อรับมือกับสหภาพโซเวียต โดยที่ผู้กำหนดนโยบายต่างประเทศทั้งสองล้วนมีจุดหมายร่วมกันคือ การสกัดกั้นอิทธิพลของโซเวียต ดังนั้น บทบาทของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในยุคสงครามเย็น ก็คือ การใช้นโยบายทางการเมืองและการทูตในลักษณะที่แข่งขัน โดยมองโลกในลักษณะที่ว่าหากตัวเองสูญเสีย ประเทศฝ่ายตรงข้ามก็จะได้ประโยชน์

ในเวทีขององค์การสหประชาชาติก็เช่นกัน แทนที่ระบบการรักษาความมั่นคงร่วมกัน (Collective Security) ซึ่งเป็นหัวใจของสหประชาชาติจะได้รับการปฏิบัติ กลับปรากฏว่าการเมืองในองค์การดังกล่าวตั้งแต่ปี 1945 เป็นต้นมาสะท้อนการเมืองโลกที่เป็นการเมืองระหว่างขั้ว (Bipolar) ดังนั้นความมีเอกภาพของมหาอำนาจซึ่งเป็นพื้นฐานการใช้อำนาจของคณะมนตรีความมั่นคง จึงมีอาจได้รับการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความมั่นคงร่วมกัน เพราะปรากฏว่าประเทศอภิมหาอำนาจทั้งสองต่างก็มักจะใช้สิทธิวีโต้ (veto) ที่ตนมีเป็นเครื่องมือยับยั้งซึ่งกันและกันจนทำให้องค์การสหประชาชาติมีสภาพไม่ผิดไปจาก "เสือกระดาษ" ตลอดช่วงระยะเวลาของสงครามเย็น 45 ปีที่ผ่านมา เพราะไม่สามารถจะดำเนินการแก้ไขกรณีพิพาทเหล่านั้นได้ อีกทั้งคำกล่าวอ้างหรือเหตุผลที่ประเทศมหาอำนาจเหล่านั้นใช้เป็นข้ออ้างเพื่อการปฏิบัติการทางทหารดังกล่าว ยังสามารถสร้างความชอบธรรม และลดเสียงประณามจากประชาคมโลกได้อีกด้วย เพราะข้ออ้างเหล่านั้น ได้ทำให้การใช้กำลังของมหาอำนาจไม่ขัดกับหลักการที่ระบุไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติ เนื่องจากการใช้กำลังของมหาอำนาจไม่ได้มีจุดหมายที่จะทำลายบูรณภาพทางอาณาเขตและเอกราชทางการเมืองของประเทศเหล่านั้น

ดังนั้น คงจะไม่ผิดนักถ้าจะกล่าวว่า ผลกระทบระหว่างประเทศที่มีต่อการสังหาร

เข้าไปแทรกแซงในประเทศหนึ่งจะมีแรงคัดค้านแค่ไหน มีพลังแค่ไหน ดูจะขึ้นอยู่กับเรื่องที่ว่าใครเป็นคนทำ และทำด้วยความฉลาดในการใช้ประโยชน์จากช่องโหว่ของกฎหมายเพียงใด รวมทั้งใครเป็นผู้ถูกกระทำ เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นที่ไหน และในช่วงเวลาใดเป็นสำคัญด้วย

สำหรับความสำเร็จขององค์การสหประชาชาติในกรณีวิกฤตการณ์อ่าวเปอร์เซียนี้ สามารถจะพิจารณาได้ดังนี้

ประเด็นแรก ความสำเร็จขององค์การสหประชาชาตินี้กล่าวได้ว่าแท้จริงแล้วประเทศที่มีบทบาทอย่างยิ่งต่อการดำเนินการแก้ไขวิกฤตการณ์อ่าวเปอร์เซียดังกล่าว ก็คือสหรัฐอเมริกา ลักษณะการดำเนินการของสหรัฐอเมริกานั้นจะเป็นการกระทำภายในกรอบขององค์การสหประชาชาติทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการในทางการทูต หรือทางการทหาร ดังจะเห็นได้จาก การที่สหรัฐอเมริกาพยายามดำเนินการให้มีการออกข้อมติที่สำคัญ ๆ ในกรอบของข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคง อาทิ มาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ ซึ่งสามารถผ่านด้วยคะแนนเสียง 13 ต่อ 0 โดยมีเยเมนและคิวบาคงการออกเสียง นับเป็นการใช้มาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจที่ออกจากคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเป็นครั้งที่ 3 ในรอบ 45 ปีของการก่อตั้งองค์การ โดยก่อนหน้านี้อีกสองครั้ง สหประชาชาติคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจต่อประเทศโรดีเชียในปี 1967 และต่อประเทศสาธารณรัฐแอฟริกาในปี 1977 หรือการออกข้อมติให้มีการปิดกั้นทางทะเล ทางบก และทางอากาศตามมาตรา 42 ของกฎบัตรสหประชาชาติ ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่มีการลงมติอนุญาตให้ใช้กำลังในการเอื้ออำนวยให้มาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจเกิดผล และที่สำคัญคือ ข้อมติที่ 678 ที่ออกเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 1990 ซึ่งมีสาระสำคัญคือ ย้ำการเรียกร้องให้อิรักถอนทหารออกจากคูเวตอย่างไม่มีเงื่อนไข และให้ประเทศสมาชิกขององค์การสหประชาชาติร่วมมือกับรัฐบาลคูเวต "ใช้มาตรการทุกอย่างที่จำเป็น" รวมทั้งมาตรการทางทหารต่ออิรักได้ หากอิรักไม่ถอนทหารภายในวันที่ 15 มกราคม 1991 ซึ่งนับเป็นการใช้มาตรการบีบบังคับโดยการใช้อำนาจที่ออกจากคณะมนตรีความมั่นคงอย่างได้ผลเป็นครั้งแรก ทั้งนี้ไม่นับรวมในกรณีสงครามเกาหลีปี 1950 เพราะการออกข้อมติในครั้งนั้นมิได้มีความเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพเท่า สำหรับบทบาทในทางการทหาร กล่าวได้ว่าสหรัฐอเมริกาได้ระดมพลครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดภายหลังสงครามเวียดนาม ดังจะเห็นได้จากตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนยอดทหารอเมริกันที่ระดมเพื่อการต่อสู้ในสงครามจำกัดเขต
(ในช่วงที่จำนวนรวมสูงสุด)

สงครามเกาหลี	(1950-1953)	13% ของกองกำลังประจำการ
สงครามเวียดนาม	(1964-1973)	16%* ของกองกำลังประจำการ
สงครามอิรัก-คูเวต	(1990-1991)	21%** ของกองกำลังประจำการ

ที่มา : ABC Nightline, November 9, 1990

* จำนวนถึงขีดสุดคือ 543,000 คน

** จำนวนประมาณ 400,000 คน

อย่างไรก็ตาม การดำเนินการทั้งในทางการทูตและทางการทหารของสหรัฐอเมริกา นั้น จำเป็นที่จะต้องกระทำภายในกรอบของสหประชาชาติ เพราะว่าการดำเนินการใด ๆ โดยผ่านสหประชาชาตินั้นจะสามารถสร้างความชอบธรรม อีกทั้งยังเป็นการป้องกันการถูกประณามจากชาวโลก เพราะการดำเนินการใด ๆ ดังกล่าว ล้วนได้รับความเห็นชอบจากประชาคมโลกแล้ว

นอกจากนี้สหรัฐอเมริกาเองก็ไม่อยู่ในฐานะที่จะดำเนินการใด ๆ อย่างโดดเดี่ยว ในสถานแวดล้อมระหว่างประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงของระบบโลกใหม่นี้ ความร่วมมือระหว่างมหาอำนาจเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง และที่สำคัญการดำเนินการภายในกรอบของสหประชาชาติยังสามารถหลีกเลี่ยงข้อครหาของฝ่ายอิรักว่าเป็นการเผชิญหน้าระหว่างประเทศอาหรับกับประเทศจักรวรรดินิยม และเป็นลักษณะของสงครามศาสนา ตรงกันข้ามกลับเป็นการเผชิญหน้าระหว่างประชาคมโลกทั้งหมดกับอิรักที่เป็นผู้ละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศ มิใช่จักรวรรดินิยมกับประเทศอาหรับแต่อย่างใด ทั้งนี้สหรัฐอเมริกาได้ผลักดันให้สันนิบาตอาหรับออกข้อมติเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 1990 โดยให้อิรักถอนทหารออกจากคูเวตทันที ให้ฟื้นฟูเอกราชและสนับสนุนผู้นำอันชอบธรรมของคูเวต ประณามอิรักที่ขู่คุกคามประเทศต่าง ๆ ในอ่าวเปอร์เซีย และให้ส่งกองกำลังอาหรับ ไปประจำในซาอุดีอาระเบีย และประเทศอื่น ๆ ในอ่าวเปอร์เซียเพื่อช่วยพิทักษ์

อธิปไตยและการรุกรานจากภายนอก ข้อตกลงกล่าวผ่านด้วยคะแนนเสียง 12 จากทั้งหมด 20 เสียง โดยอียิปต์ ซีเรีย และโมร็อกโกตกลงที่จะส่งทหารไปประจำในซาอุดีอาระเบียตามมติที่ประชุม การผลักดันภายในกรอบของสันนิบาตอาหรับยังเป็นการแสดงให้เห็นว่า การเผชิญหน้าระหว่างอิรักนั้นเป็นการเผชิญหน้าแม้กับกลุ่มประเทศอาหรับด้วยกันเอง และกับกลุ่มประเทศที่นับถือศาสนาอิสลาม มิใช่เป็นการเผชิญหน้าระหว่างประเทศอาหรับกับกลุ่มประเทศนอกอาหรับหรือประเทศจักรวรรดินิยม และมิใช่เป็นการเผชิญหน้าทางศาสนาแต่อย่างใด

ประเด็นที่สอง สภาพแวดล้อมระหว่างประเทศในช่วงที่เกิดวิกฤตการณ์อ่าวเปอร์เซียในทศวรรษ 1990 นี้เป็นสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอย่างรวดเร็วตามภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก โดยเฉพาะภูมิภาคที่เคยมีปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างประเทศ หรือมีปัญหาภายในของแต่ละประเทศ อาทิไม่ว่าจะเป็นปัญหาสงครามในกัมพูชา ความขัดแย้งในอัฟกานิสถาน รวมทั้งเหตุการณ์ในประเทศโปแลนด์ นับเป็นภาพสะท้อนการเมืองโลกในยุคปัจจุบัน ที่บางคนเรียกว่า เป็นการเริ่มต้นสิ้นสุดยุคสงครามเย็นระหว่างโลกเสรีและโลกคอมมิวนิสต์ ซึ่งมีผลเป็นรูปธรรมที่เห็นเด่นชัด คือ การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในยุโรปตะวันออก การรวมเยอรมันตะวันตกกับเยอรมันตะวันออกเข้าเป็นประเทศเดียวกัน การลงนามในสนธิสัญญาลดกำลังรบตามแบบในยุโรป หรือ CFE (Conventional Forces in Europe) ระหว่างสมาชิกนาโตกับกลุ่มกติกาวอร์ซอ แผนการรวมกลุ่มประเทศประชาคมเศรษฐกิจยุโรปทั้ง 12 ประเทศในยุโรปตะวันตกเป็นตลาดเดียวหรือสหภาพทางเศรษฐกิจในปี 1992 และการรวมเป็นเขตการค้าเสรีระหว่างสหรัฐอเมริกา และแคนาดา โดยจะขยายอาณาเขตไปยังเม็กซิโก และลาตินอเมริกา เป็นต้น

ดังนั้น ทศวรรษ 1990 จึงเริ่มต้นด้วยสภาพความสัมพันธ์ระหว่างประเทศค้าขายตะวันตกกับประเทศค้าขายตะวันออกที่มีการผ่อนคลายความตึงเครียดมากที่สุดอย่างไม่เคยมีมาก่อน คือ ไม่มีค้าขายตะวันตก-ตะวันออกอย่างชัดเจนเหมือนเมื่อก่อนอีกแล้ว สาเหตุหลักเนื่องมาจากการปรับนโยบายของสหภาพโซเวียตภายใต้การนำของนายมีคาอิล กอร์บาชอฟที่ได้ทำการปฏิรูปขึ้นภายในประเทศทั้งทางการเมือง และเศรษฐกิจ มีการปรับใช้นโยบายเปิดกว้างในการดำเนินความสัมพันธ์กับมิตรประเทศ แต่ผลจากการใช้นโยบายการปฏิรูปดังกล่าว ทำให้สหภาพโซเวียต

ต้องประสบปัญหาภาวะที่ใกล้ล้มละลายทางเศรษฐกิจ และแม้กระทั่งสาธารณรัฐต่าง ๆ ที่ชนส่วนน้อยอาศัยอยู่ต่างก็เรียกร้องอิสรภาพ ความจำเป็นดังกล่าวทำให้ปัญหาภายในที่โซเวียตเองประสบอยู่ร้ายแรงกว่าความพยายามที่จะแสวงหาอิทธิพลในต่างประเทศ ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายต่างประเทศของโซเวียต

การเปลี่ยนแปลงนโยบายด้านต่างประเทศของสหภาพโซเวียตดังกล่าว คือ ความพยายามที่จะลดการเผชิญหน้ากับประเทศตะวันตก ด้วยการปรับปรุงความสัมพันธ์กับสหรัฐอเมริกา โดยมหาอำนาจทั้งสองได้เจรจาทำความตกลงกันหลายประการ ซึ่งมีผลนำไปสู่การยุติสงครามเย็นระหว่างกันดังกล่าว สหภาพโซเวียตได้หันมาเน้นใช้เครื่องมือทางการทูตแทนการใช้การทหารเช่นแต่ก่อน ดังจะเห็นได้จากการเกลี้ยกล่อมให้กองกำลังทหารคิวบาถอนตัวออกจากดินแดนอันโกลา และเกลี้ยกล่อมให้กองกำลังทหารเวียดนามเคลื่อนออกจากดินแดนกัมพูชา และในเดือนกรกฎาคม ปี 1990 สหภาพโซเวียตยังได้ร่วมรับรองแผนสันติภาพเพื่อยุติปัญหาสงครามกลางเมืองในประเทศกัมพูชาพร้อมกับสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส และจีน และในช่วงต้นปี 1990 สหภาพโซเวียตและสหรัฐอเมริกาก็ได้ร่วมมือกันกดดันรัฐบาลฝ่ายซ้ายแซนดินิสต้าของนิการากัว จนยอมอนุญาตให้ดำเนินการเลือกตั้งเสรีขึ้น ซึ่งเป็นผลให้ระบบการปกครองแบบมาร์กซิสต์หมดอำนาจไปในที่สุด และชาวนิการากัวก็ได้สัมผัสกับบรรยากาศแห่งประชาธิปไตยที่แท้จริงภายใต้การนำของประธานาธิบดีหญิงไวโอเลตตา เตอซามอร์โร

สภาพแวดล้อมระหว่างประเทศในช่วงทศวรรษ 1990 ที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก นับเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่ช่วยทำให้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศคลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้น ส่งผลให้เกิดการผ่อนคลายการเผชิญหน้าทางการเมืองของอภิมหาอำนาจทั้งสองคือสหรัฐอเมริกา และสหภาพโซเวียต การผ่อนคลายความตึงเครียดระหว่างอภิมหาอำนาจดังกล่าวในฐานะสมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคง จึงมีส่วนเสริมสร้างบรรยากาศความร่วมมือในกรอบของสหประชาชาติอีกด้วย ทำให้สหประชาชาติสามารถดำเนินการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศให้บรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของกฎบัตรสหประชาชาติได้มากขึ้น เห็นได้ชัดจากบทบาทในการแก้ไขวิกฤตการณ์อ่าวเปอร์เซีย ที่สหประชาชาติสามารถออกข้อมติต่าง ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความร่วมมือกันของนานาประเทศในการคัดค้านการกระทำที่ขัดกับ

หลักการแห่งกฎบัตรสหประชาชาติ และในครั้งนั้นคณะมนตรีความมั่นคงสามารถผ่านข้อมติที่ให้ใช้กำลังทหารในการแก้ไขปัญหาก็ได้เป็นผลสำเร็จ อันเนื่องมาจากประเทศสมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อันเป็นผลมาจากบรรยากาศการผ่อนคลายความตึงเครียดระหว่างกันในช่วงทศวรรษ 1990 ดังกล่าว

ประเด็นสุดท้าย สหรัฐอเมริกาสามารถแสวงหาความร่วมมือจากนานาประเทศทั่วโลกได้เป็นผลสำเร็จ เพราะวิกฤตการณ์ครั้งนี้เกิดขึ้นในภูมิภาคอ่าวเปอร์เซีย ซึ่งเป็นศูนย์กลางการผลิตน้ำมันของโลก น้ำมันจึงถือว่าเป็นวัตถุดิบที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของคนทั่วโลก มีความสำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมของประเทศมหาอำนาจทั้งหลาย และมีส่วนกำหนดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ภูมิภาคนี้จึงเป็นอาณาบริเวณที่ประชาคมโลกล้วนมีผลประโยชน์ร่วมกัน ดังนั้นจึงไม่เป็นที่แปลกใจเลย ที่บรรดาประเทศที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจ และอำนาจทางทหารไม่อาจจะอยู่นิ่งเฉยได้เมื่อเกิดวิกฤตการณ์ดังกล่าว ทุกประเทศทั่วโลกต่างรุมประณามประธานาธิบดีชัคคัม ฮุสเซนแห่งอิรัก และเมื่อสหรัฐอเมริกาขอความร่วมมือไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ให้ช่วยร่วมดำเนินการบีบบังคับอิรักตามมาตรการต่าง ๆ ขององค์การสหประชาชาติ นานาประเทศก็ได้ให้ความร่วมมือกับสหรัฐอเมริกาเป็นอย่างดี อาทิ การให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อสนับสนุนกองกำลังพันธมิตร การส่งอาวุธยุทโธปกรณ์เข้าเป็นส่วนหนึ่งของกองกำลังพันธมิตร หรือการส่งกำลังทหารเข้าเป็นส่วนหนึ่งของกองกำลังพันธมิตร เป็นต้น วิกฤตการณ์อ่าวเปอร์เซียจึงมิใช่แค่เพียงความขัดแย้งระหว่างอิรักกับคูเวตเท่านั้น แต่เป็นความขัดแย้งระหว่างอิรักกับประชาคมโลกอีกด้วย

กล่าวโดยสรุป วิกฤตการณ์อ่าวเปอร์เซียได้ส่งผลกระทบต่อการเมืองในระดับโลกที่สำคัญยิ่งคือ วิกฤตการณ์ดังกล่าวได้แสดงให้เห็นถึงความโดดเด่นของบทบาทของสหรัฐอเมริกา และการขยายตัวของบทบาทของสหประชาชาติทั้งการดำเนินการในทางการทูตและทางการทหาร ดังนั้นจากการศึกษาทั้งหมด จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า "ความสำเร็จของสหประชาชาติในการใช้มาตรการบีบบังคับกรณีวิกฤตการณ์อ่าวเปอร์เซีย ความจริงแล้วขึ้นอยู่กับบทบาทนำของสหรัฐอเมริกาภายใต้เงื่อนไขสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศที่เอื้ออำนวย"